

Har dansk økonomi det godt?

Børsen den 30 maj 2024

Dansk økonomi er forvirrende for tiden. På trods af sund fornuft stiger beskæftigelsen stadig, ligesom statens råderum bliver større og større. På den anden side advarer både DI og AE nu om et dyk i mange virksomheders produktivitet, og Danmark Statistik noterede et vækstdyk i sidste kvartal. Hvad foregår der? I en allerede forvirrende situation er der to forhold, der mudrer debatten.

For det første handler den i virkeligheden for det meste om statens finanser, og slet ikke om landets og borgernes økonomi. For det andet kender politikere og kommentatorer ofte ikke forskel på det korte og lange sigt. Sammenblandingen af statens finanser og økonomien er et alvorligt problem i den økonomiske politik.

Sigtepunktet i mere end 25 år har været, at maksimere statens indtægter for at finansiere en yderligere udbygning af den offentlige sektor. Problemet gennemsyrrer debatten så meget, at selv nogle af mine kolleger taler om en stærk økonomi, når det finanspolitiske råderum bliver større.

Det har betydet, at der stort set ikke er en vækstdagsorden i dansk politik, fordi man har sat politikernes 'eget' budget - de offentlige udgifter - over udviklingen af borgere og virksomheders økonomi.

Den politiske tragedie er, at statens finanser sagtens kan være sunde samtidig med at borgernes privatforbrug stagnerer, og falder bagud for vores nabolandes. Det andet problem kommer af, hvor sjældent medier eller politikere sætter det lange lys på.

På kort sigt er den høje beskæftigelse en god overraskelse, men på langt sigt indebærer den - som DI og AE begge noterer - at danskerne faktisk er blevet væsentligt mindre produktive.

Læsere med en hukommelse længere end et år vil huske, at vi her på stedet tidligere har advaret flere gange om lav produktivitet, og at Produktivitetskommissionen afgav rapport om problemet i 2014. Siden da er det gentaget af en række økonomer, men komplet ignoreret i Folketinget.

Efter tre års aldeles absurd økonomisk politik under nedlukningerne, er det næppe en overraskelse at de fleste af os har svært ved at forecaste, hvad der sker på kort sigt. Det store vækstdyk fulgte efter forbløffende høj vækst i forrige kvartal, og de foreløbige data bliver sandsynligvis justeret væsentligt til sommer.

Virksomhedernes produktivitet er faldet 16 pct. fra 2022-23, mens beskæftigelsen slår rekorder. Dansk økonomi præges af så mange kaotiske justeringsprocesser ovenpå de tre corona år, at præcis forecasting bliver umulig. I den nuværende situation er det derfor ekstra nødvendigt, og langt mere praktisk, at sætte fokus på det lange sigt.

Det er ikke en ny diskussion, og Danmarks produktivetsproblem er i særdeleshed ikke nyt. Bundlinjen er, at de offentlige finanser har det glimrende, men det samme gælder ikke dansk

Økonomi. Der er behov for en diskussion af vækst de næste ti år i stedet for statens indtægter i år.

Christian Bjørnskov